

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

Goede woorden tot een dienaar van Christus [p.9]

Gereformeerde Gemeente Rilland-Bath

Omstreeks 1865 ontstaat er in Rilland een zelfstandige Ledeboeriaanse gemeente, die hoofdzakelijk in huizen en op boerderijen bijeenkomt. Vanaf 1875 kerkt men echter in een voormalig schoolgebouw aan de Valckenisseweg. Omdat uitbreiding hiervan niet mogelijk is, valt in 1889 het besluit om aan de Zandbaan, thans Swaanhilstraat, een nieuwe kerk (met 270 zitplaatsen) te bou-

wen. Bij de watersnoodramp van 1953 komt er één lid van de gemeente in de golven om. Het betreft de pas bevestigde diaken A. Cijsouw. In 1957 krijgt het kerkgebouw een nieuwe voorgevel en in 1985 wordt het uitgebreid met een vergaderzaal. In de loop der jaren wordt het interieur stapsgewijs vernieuwd. De gemeente is vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 262.

31/08/2017
jaargang 95

nr **48**

Bekend in Juda

De achtergrond van deze Psalm hebben we te zoeken in de ongedachte verlossing van Jeruzalem uit de macht van de Assyriërs. We kunnen deze geschiedenis lezen in 1 Koningen 19.

*God is bekend in
Juda, Zijn Naam is
groot in Israël.*

Psalm 76:2

Hizkia mocht in de tijd van grote benauwdheid de dreig- en lasterbrieven van Rabsaké uitbreiden voor het aangezicht des Heeren en door genade beoefenen: 'In stilheid en vertrouwen zal uw sterkte zijn'. In diezelfde nacht stuurde de Heere één engel en 185.000 Assyriërs van het leger van koning Sancherib lagen de volgende morgen zielloos ter aarde.

Het is dan ook te verstaan welk een blijdschap er in Juda mocht zijn vanwege de kennelijke bevrijding die de Heere had willen schenken. Het is daarom geen wonder dat in dit triumflied de eer alleen aan de Heere gegeven wordt: 'God is bekend in Juda, Zijn Naam is groot is Israël'.

De onbekende God

Eeuwen later zal Paulus op de Areópagus een altaar aantreffen met als opschrift: 'De onbekende God'. Daarmee is de gehele wereld van het heidendom getekend. Geen mens op de aarde, hoe wijs ook, kan uit zichzelf God op de rechte wijze kennen. Al heeft ieder mens een ingeschapen Godskennis, toch tast hij buiten de bijzondere

openbaring Gods, gedocumenteerd in Gods Woord, als een blinde aan de wand. Calvijn noemt alle godsdienst buiten het Woord des Heeren om 'idolatrie' (afgodendienst). Daarom mag het oud- en nieuwtestamentisch Israël, tegenover de godsdienst, die het werk is van des mensen hand (zie Psalm 115:4-8), met blijdschap en verwondering getuigen: 'God is bekend bij Juda's stam'. Niet in het minst omdat daar meerdere natuurlijke wijsheid zou te vinden zijn, maar omdat Hij Zich heeft willen bekendmaken in Zijn Woord en door woord en daad heeft getoond Wie Hij kan en wil zijn voor Zijn volk. Hij is bekend in Juda alleen.

Hebt u het grote voorrecht van het bekend zijn met het Woord van God en het mogen leven onder de genademiddelen, lezer(es), in uw leven al leren verstaan? Maar ook de ontzaglijke verantwoordelijkheid die dat met zich meebrengt voor Gods aangezicht? Het zal Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in de dag des oordeels dan ons, die de weg hebben geweten en die niet hebben bewandeld!

Toch is het te vrezen dat, ondanks dat alles, we evenals de Athéniers nog een onbekende God dienen. Van nature kunnen we een rechtzinnig godsbegrip hebben, terwijl die God nog nooit een levende werkelijkheid in ons leven geworden is. Wanneer de Heere ons echter wederbaart en ons gaat vernieuwen naar Zijn beeld, ontvangen we in beginsel zaligmakend enige kennis van God en van onszelf.

Schrijnend Godsgemis

Wat wordt het dan alles anders in ons leven. Dan gaan we beleven tegen die rechtvaardige, heilige en goeddoende God te hebben gezondigd en dat we voor die majesteitelijke God niet kunnen bestaan. Een schrijnend Godsgemis bezet dan ons leven. Dan komen we er zielsbevindelijk achter dat alle pogingen om de door de zonde teweeggebrachte scheiding tussen God en onze ziel te overbruggen, op een totale mislukking uitlopen. De droefheid naar God gaat ons hart vervullen en de in het hart uitgestorte liefde leert ons buigen voor Hem, Die naar Zijn rechtvaardig

ds. L. Blok,
Gorinchem

In dit nummer

5 Een megakerk in het nieuws

6 De vreze des Heeren [5]

20 Meebidden met Gods kinderen

- 2** Bekend in Juda
- 3** Onderwijs van vader Smytegelt [34]
- 4** Pelgrims en wandelaars
- 7** Dat wil zeggen
- 8** De taal der bevinding [24]
- 9** Voor u gelezen: Goede woorden tot een dienaar van Christus
- 10** Jeugdtribiek
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 12** Berichten
- 14** Kerkdiensten

Onderwijs van vader Smytegelt [34]

oordeel moet straffen met tijdelijke en eeuwige straffen.

Wat is het een onbevattelijk wonder, als het de Heere behaagt, de ogen te openen voor die uitnemende Middelaar Gods en der mensen, Die volkomen in overeenstemming is met de eisen van Gods recht en Die de verloren en schuldige zondaar bij God vermag terug te brengen. Zijn Naam is immers 'Jezus', want Hij wil Zijn volk zalig maken van hun zonden.

Hoe bevoorrecht zijn ze, die deze God in Christus tot zaligheid door de oefeningen van het geloof hebben mogen leren kennen. Hij is de God, Die helpt in nood en in Sion groot is. Hij is de God Die in Zijn almacht Zijn geestelijk Juda beschermt en bewaart; Die hun zonden hun niet toerekent en hun misdaden achter Zich heen werpt; Die als de HEERE Zijn Woord gestand doet en trouw houdt tot in eeuwigheid en niet laat varen de werken Zijner handen; Die in Zijn wijsheid Zijn volk in de smeltkroes brengt, opdat de roem van vrije genade temeer zal mogen blijken; Die Jakob, een hielenlichter en een bedrieger, een niéuwe naam geeft, namelijk: 'Israël'; Die als een Vader zórgt en op de weg door dit ondermaanse bevestigt: 'Ik zal raad geven en Mijn oog zal op u zijn'; Die het hart troost, dat schreiend tot Hem vlucht; Die in Zijn eeuwige en onveranderlijke liefde Zijn geestelijk Israël gedachtig is, indachtig welk maaksel ze zijn.

Onderwijzen en vertroosten

Het is die God, Die bij Zijn Juda en Zijn Israël bekend is, dat Hij Zich laat vinden door die oprechte zoekers in al hun zielsverdriet en uit Zijn eeuwig blijvend Woord hen menige onderwijzing en vertroosting wil toeschikken.

Wat zijn ze onuitsprekelijk gelukkig, die deze God bij bevinding kennen mogen. Zeker, dan zullen zij allen erkennen dat hun kennen hier maar ten dele is. Eenmaal zal echter het ogenblik aanbreken dat zij Hem mogen kennen, zoals ook zij gekend zijn, en dan zullen ze altijd bij de Heere wezen. Dat we er om worstelen zouden, om Hem zo zaligmakend te mogen leren kennen, Wiens Naam groot is in Israël.

ds. B. Smytegelt
Uit: "Maandagse
Catechisatiën"

Van de vergeving der zonden

Vr. Wat doet God dan als Hij de zonde vergeeft? (vervolg)

5e. Even gelijk een rechter niet verkeert met de schuldige, of de schuld moet eerst vergeven zijn, zo kan ook God met de schuldige zondaar geen gemeenschap oefenen voordat de schuld vergeven is. Is dit geschied, dan zegt God tot de naar Zijn gemeenschap begerende ziel: 'Het is u vergund familiair met Mij om te gaan en als gij wat te klagen hebt, kom dan maar naar Mij toe.' Houdt de Heere zich wat vreemd, zij zeggen meteen: 'Wat scheelt er aan, het is zo niet met mij als te voren in bidden en lezen!'

Komt de Heere eens weder nabij, dan zijn ze blij: 'Ik heb gevonden, Die mijn ziel lief heeft, Gij moet mij blijdschap doen horen.' David zegt van Absalom: 'Hij zal mijn aangezicht niet zien.' En Absalom zeide: 'Dan wil ik liever sterven.' Toen hij zijn aangezicht gezien had, was hij tevreden. God zegt: 'Ik wil u niet in de hel werpen, maar gij moet wat van verre staan.' En dan zegt Hij: 'Het is nu genoeg, geniet Mij naar uw lust.'

Vr. Is dat nu niet een grote weldaad?

Antw. Ja, maar God zegt: 'Het zij u bekend, Ik doe het niet om uwentwil; daar is niemand rechtvaardig. De roem is hier uitgesloten; het is om Mijnentwil, tot eer Mijns Naams en om Mijns Zoons wil.'

Vr. Als wij met de belijdenis zeggen: 'Ik geloof de vergeving der zonden', wat geloven wij dan?

Antw. 1e. Dan zegt zo een: 'Ik geloof dat het te krijgen is voor een iegelijk, dat geen zondaar te groot of te monsterlijk is. Ik geloof dat, indien een zondaar bekeerd wordt, dan al zijn ongerechtigheden niet geacht zullen worden. Ik geloof dat het geschiedt aan de grootste der zondaren, niet aan de geschiktste, maar aan de ongeschiktste.'

'En dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd in den Naam van de Heere Jezus en door de Geest onzes Gods' (1 Kor. 6:11). Ik geloof dat er zo een pardon is voor een iegelijk die zoekt.

2e. Ik geloof dat onder die wegen en middelen, die God inslaat om het pardon te doen bekomen, de rechte weg is, beschaamd te zijn over zijn zonden, te schreien en te worstelen, en ik geloof, dat zonder dat, niemand het krijgt. Dat pardon wordt met geen droge ogen gelezen.

(wordt vervolgd)

Pelgrims en wandelaars

Vreemdelingschap in Bijbels perspectief - 2

Het volk Israël heeft als vreemdeling verkeerd in Egypte. Dit was al voorzeggd aan Abram in Genesis 15:13 Toen zeide Hij tot Abram: 'Weet voorzeker, dat uw zaad vreemd zal zijn in een land, dat hunlieder niet is.'

ds. J.B. Zippo,
Haren

Mozes werd als zoon van de Faraos geadopteerd, maar voelde zich ten diepste vreemdeling. Dit klinkt door in de naamgeving van zijn zoon Gersom: '...want hij zeide: ik ben een vreemdeling geworden in een vreemd land (Ex. 2:22). Deze belijdenis wordt herhaald in Exodus.16:3.

Mozes voelde zich verbonden met zijn eigen volk, de Hebreëën. Hij stond voor een geweldige keuze: de schatten van Egypte of het verdrukte Israël. Zijn liefde voor het onderdrukte volk is sterker. We lezen in Hebreëën 11: 'Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Faraos' dochter genaamd te worden, verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben.'

Op verschillende plaatsen in de Wet wordt terugverwezen naar het feit dat Israël in Egypte verkeerde als vreemdeling. Zie ook Handelingen 13:17. In Deuteronomium 26:5 vinden we een soortgelijk credo: 'Dan zult gij voor het aangezicht des HEEREN uws Gods betuigen en zeggen: Mijn vader was een bedorven Syriër, en hij toog af naar Egypte en verkeerde aldaar als vreemdeling met weinig volks; maar hij werd aldaar tot een groot, machtig en menigvuldig volk.'

Een pelgrimsvolk

Het volk van Israël is een pelgrimsvolk: ze zijn uit Egypte geroepen om God te dienen

in de woestijn. Bij de Sinaï geeft God hen Zijn Wet. Ze gaan door de woestijn op reis naar het beloofde land. Dat maakt hen reizigers, pelgrims. Eenmaal in Kanaän mogen zij zich niet met de heidenen vermengen. Het vreemdelingschap blijft. Dat heeft ook consequenties voor een bepaalde levensstijl. Zelfs Bileam moet betuigen van het volk Israël: '...zie, dat volk zal alleen wonen en het zal onder de heidenen niet gerekend worden' (Num. 23:9).

Mozes voelde zich verbonden met zijn eigen volk, de Hebreëën. Hij stond voor een geweldige keuze: de schatten van Egypte of het verdrukte Israël. Zijn liefde voor het onderdrukte volk is sterker.

De ervaring van eigen vreemdelingschap vormt een motief voor de zorg voor de vreemdelingen als zij eenmaal in het beloofde land gevestigd zijn. Inleving van eigen vreemdelingschap vormt als het ware de basishouding jegens de vreemdeling. Hierbij zijn verschillende teksten te noemen, maar steeds weer keert dezelfde motivatie terug: Omdat u zelf vreemdelingen bent geweest in een vreemd land. Zo is er een grote zorg voor de vreemdeling.

Er is niet alleen bescherming en tolerantie, maar ook sprake van gelijke burgerrechten. Het gaat om een rechtvaardige en menselijke behandeling. De vreemdeling mag niet onderdrukt worden (Ex. 22:21, 23:9).

De Wet is een liefdewet, een Wet van liefde tot God en tot de naaste. Ook ten aanzien van de vreemdeling geldt het liefdesgebod: 'En wanneer een vreemdeling bij u in uw land als vreemdeling verkeren zal, gij zult hem niet verdrukken. De vreemdeling die als vreemdeling bij u verkeert, zal onder u zijn als een inboorling van ulieden; gij zult hem liefhebben als uzelfven' (Lev. 19:33, 34).

Dit wordt herhaald in Deuteronomium 10:19 'Daarom zult gijlieden den vreemdeling liefhebben, want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland'. De vreemdelingen verdienen dezelfde rechtsbescherming: 'Gij zult het recht van den vreemdeling en van den wees niet buigen' (Deut. 24:17). Tenslotte lezen we dat God Zelf voor de vreemdelingen zorgt: 'De HEERE bewaart de vreemdelingen' (Ps. 146:9).

Job werd zwaar beproefd door het lijden. Hij was als een vreemdeling voor de zijnen. Zijn eigen vrouw en drie vrienden verstaan de diepte van zijn nood en worsteling niet.

Een pelgrim en wandelaar

We vinden het vreemdelingschap ook in de Psalmen. David zingt in Psalm 39:13: '...want ik ben een vreemdeling bij U; een bijwoner, gelijk al mijn vaders'. De dichter van Psalm 119 getuigt van het vreemdelingschap met de bekende woorden (vers 19): 'Ik ben een vreemdeling op de aarde, verberg Uw geboden voor mij niet'. Kanttekening 22 zegt hierbij: 'Ik ben als een arme pelgrim en wandelaar, niet wetende, noch kennende de weg, die ik moet ingaan: daarom bid ik U, o Heere, dat Gij mij wilt leren en leiden door Uw wetten.'

Een zeer aansprekend voorbeeld van vreemdelingschap is het leven van Daniël en zijn drie vrienden in Babel. Ze zijn wel in Babel, maar niet ván Babel. De vijand probeert deze jonge mensen te assimileren en 'gelijk te schakelen'. Ze krijgen andere namen. Ze moeten de nieuwe cultuur aan-nemen. Ze worden geïndoctrineerd. Toch blijven zij staande in deze verzoeking! Wat was hun geheim? Zij waren vreemdelingen geworden door genade. Zij hadden de vreze des Heeren in het hart.

(wordt vervolgd)

Een megakerk in het nieuws

Is het niet opvallend hoe snel nieuws oud nieuws wordt? In een mum van tijd denkt er geen sterveling meer aan wat enkele dagen eerder nog de voorpagina van krant of web-krant haalde. Wij vliegen daarheen, zegt de psalmist.

Ds. H. Hofman,
Kalamazoo (VS)

Welnu, zo moet het mijns inziens ook vergaan zijn met een - nog voor de vakantie - nieuwsbericht op het NOS over de bouw van een 'mega-kerk' te Yerseke. Het haalt even het nieuws en daarna hoor je er niet meer over. Jammer genoeg zijn het de uitzonderingen die deze regel bevestigen. Blijkbaar is een kerk die dichtgaat niet zo nieuwswaardig -tenzij het Godsgebouw in lichterlaaie staat zoals onlangs in Rotterdam. Maar als er één bij komt, wekt dat niet alleen nieuwsgierigheid, maar zelfs wrijving en verbazing op. Ik noem u vier dingen die mij opvielen.

Bijbelse benaming

In het bewuste artikel noemde de NOS de gemeenteleden 'gelovigen'. Dat is toch opvallend. Ik kan me slechtere en minder Bijbelse benamingen voorstellen waarmee kerkmensen zouden kunnen worden benoemd. Ik zou zeggen: neem dit ter harte, Yerseke. U wordt als 'gelovigen' beschouwd door een puur seculier media-bedrijf. Doe deze benaming in uw dagelijks werk, handel, wandel, spraak, en wat dies meer zij, in ieder geval geen geweld,

Blijkbaar is een kerk die dichtgaat niet zo nieuwswaardig - tenzij het Godsgebouw in lichterlaaie staat zoals onlangs in Rotterdam.

afbreuk of oneer aan. Dat de Naam des Heeren om onzentwil niet gelasterd, maar veeleer geprezen worde.

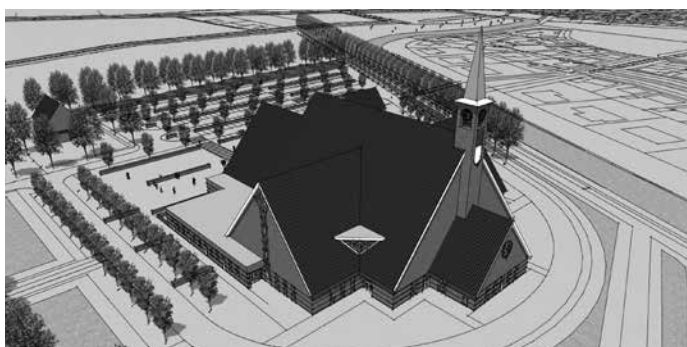
Het tweede wat opviel was dat de torenspits 'bijna vijftig meter' gaat bereiken. Van heinde en ver zullen we dit gebouw dus kunnen zien. Het 'kom ga met ons en doe als wij' krijgt hierbij visueel nog meer uitstraling. Laat de boodschap van vrije genade maar klinken, en het bloed van Christus maar druipen vanaf de preekstoel op alle hoorders. Stel je voor dat bijvoorbeeld op zondag, vanaf de A58, een zondaar daar rijdend richting de stranden in Zeeland, getrokken wordt om deze megakerk eens te bezoeken. Denkt u het eens in als God, in de

tijd waarin zoveel kerken worden afgebroken en moskeeën als paddenstoelen uit de grond verrijzen, nog een arme, verloren ziel onder het Woord zou brengen en bekeren. Ik kan me erger nieuws voorstellen...

De derde reden waarom één en ander nieuws wás(!) is vanwege de begrenzing aan een natuurgebied. De vogelen des hemels zouden dus kunnen worden bedreigd. Welnu, geen ramp, want zelfs vind de mus een huis en de zwaluw een nest bij Gods altaren. Dichtbij het natuurgebied een megakerk. Ik vond het prachtige symboliek. En neem daarbij dan tevens het feit dat God de jonge raven hoort als zij tot God schreeuwen, en de dag was voor mij gevuld met een opvallende meditatie. Ik vind dit altijd zo'n bemoedigende tekst uit Job 39:3. Vooral als je moet ervaren dat je persoonlijke gebeden je slechts meer en meer maken tot een walgelijk voorwerp voor Gods aangezicht. Ik deel het maar even met u, ter overdenking en bemoediging van hen die hier ook gedurig mank gaan.

Vrij parkeren

Tenslotte: 350 parkeerplaatsen bij een kerk is gezien mijn ervaring met parkeren in Nederland niet een belemmering maar juist een luxe. Ik stel me voor dat het daar ongetwijfeld 'vrij parkeren' zal worden. Je hoeft dus niet te betalen om binnen te komen. Dat kan van menig ander gebouw niet gezegd worden. Ook weer zo'n opvallende boodschap. Alles in de aanbieding dus, in de ruimste zin van het woord. Waar genade valt, valt ze vrij, zonder betaling onzerzijds. Het is alles op kosten van de Koning van de Kerk, de Middelaar Gods en der mensen. Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Welnu Yerseke, ik ken u verder niet, maar vrede zij in uw vesting, welvaren in uw parkeerveld. Om des huizes des HEEREN, onzes Gods wil, zal ik het goede voor u zoeken.

Vrede zij in uw vesting...

De vreze des Heeren [5]

Liefde

Als het kind ondeugend geweest is en vader is boos, dan kruipt het kind toch weer naar vader toe.

De vrees in het hart van Gods kinderen is dus de kinderlijke vrees. Die vrees komt op uit de liefde.

ds. J.J. van Ekeveld,
Zeist

In de wedergeboorte wordt alles geschonken, ook al hebben we daar niet direct de bewustheid van. Daar zijn de geloofsoefeningen voor nodig.

We hebben eerder gezien hoe de Dordtse Leerregels in één adem noemen 'het ware geloof in Christus en de kinderlijke vrees' (I, 12). Dus de kinderlijke vrees is ten nauwste verbonden met het geloof. Gods Woord zegt dat het geloof door de liefde is werkende (Gal. 5:6). Dan geldt dat ook de kinderlijke vrees. Daarin is de liefde, geschonken in de wedergeboorte.

Om te weten wat die kinderlijke vrees is, willen we enkele eigenschappen noemen van kinderen. En dan denk ik daarbij vooral aan kleine kinderen, die nog zo pril en spontaan zijn. Daarop doelde Christus toen Hij zei, dat we moeten worden als een kind.

Allereerst heeft een kind zijn vader lief. Al kan dat kind daar in het begin nog niet direct rekenschap van geven. Waaruit blijkt die liefde? Als het kind ondeugend geweest is en vader is boos, dan kruipt het kind toch weer naar vader toe. Het kan niet rusten voordat het weer goed is met vader. Zien we daarin niet iets van

de kinderlijke vrees?

Vanuit de liefde Gods, in de wedergeboorte in het hart uitgestort, komt er een heimwee, een verlangen naar God. Als vader ver weg is, dan verlangt dat kleine kind dat vader weer thuis komt en dicht bij hem is. In de vreze des Heeren gaan we doorleven dat we door de zonde zo ver weg zijn van God, dat de zonde zo'n diepe kloof heeft geslagen tussen de Heere en ons. Dat geeft een diepe droefheid in het hart. De vreze des Heeren weet van de droefheid over de zonde en de droefheid van het Godsgemis. Dat doet roepen met de dichter van Psalm 42: 'Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God; wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?' De droefheid over de zonde en de dorst naar God heeft alles te maken met de liefde. Daarom zegt Calvijn dat de gelovigen in de kinderlijke vrees meer bevreesd zijn om God te kwetsen dan dat zij bevreesd zijn voor de straf.

Een klein kind kruipt onder de slagen toch weer naar vader toe. Dat is ook iets van de kinderlijke vrees. In de slaafse vrees slaan de beproevingen ons bij God vandaan. In de kinderlijke vrees worden we daardoor juist naar de Heere toegeslagen, beter gezegd toetrokken. Want als een vader zijn kind straft, dan doet hij dat uit liefde. En het kind voelt dat. De Heere kastijdt Zijn kinderen uit liefde. De kinderlijke vrees voelt iets van die liefde in de slagen en beproevingen. Later zegt die kinderlijke vrees: Het was goed voor mij verdrukt te zijn geweest, opdat ik dus Uw goddelijk recht zou leren.

De kinderlijke vrees leert, dat beproevingen een oefenschool zijn, waardoor het geloof geoefend en bevestigd wordt. Ja, dan worden de kastijdingen de bewijzen van het kinschap. Want als we zonder kastijdingen zijn dan zijn we geen kinderen (Hebr. 12). Juist die beproevingen doen ons meer en meer zien wie we in onszelf zijn en blijven, maar in die weg wordt naar het woord van Calvijn het geloof met vre-

zen en beven 'sterker en standvastiger' gemaakt. Zo gaan we begrijpen dat in de geloofsbeproevingen de geloofsoefeningen liggen.

Eerbied en vertrouwen

Het gaat dus over kleine kinderen, zoals Jezus die ten voorbeeld stelde. Want als die kinderen ouder worden, dan wordt het soms zo anders. Maar die kleine kinderen vertrouwen ook op vader. In het spreken van Schrift en belijdenis over de vreze des Heeren, zo zagen we eerder, is die vreze steeds weer verbonden met vertrouwen. Dat kleine kind zegt soms: papa heeft het zelf gezegd. Dat is dan het eind van alle tegenspraak.

Een voorrecht als we zo worden als een kind en zeggen: de Heere heeft het Zelf gezegd. En zou die God niet doen wat Hij gezegd heeft? Dan wordt het waar in de kinderlijke vrees: 'Op Uw Woord heb ik gehoopt' (Ps. 119:114). De kinderlijke vrees heeft het Woord lief, ook als dat Woord ons veroordeelt, want het heeft de God van het Woord lief.

Wat ontbreekt dat kinderlijke vertrouwen toch al te zeer bij Gods kinderen. Wat is er vaak een wantrouwen. Daar heeft die trouwe Heere het toch niet naar gemaakt. Heeft Hij Zijn kinderen ooit beschaamd? Waarom zoveel opstand en tegenspraak in het hart van Gods kinderen? Omdat de kinderlijke vreze zo weinig levend is in het hart.

De voorbeelden uit Schrift en belijdenis hebben ons ook duidelijk gemaakt dat de kinderlijke vrees alles te maken heeft met eerbied en hoogachting voor de Heere. Denk nog eens aan dat kleine kind. Het ziet hoog tegen vader op. Vader is zo sterk. O, wat ziet de kinderlijke vrees hoog tegen de Heere op, wat is het vervuld met eerbied en hoogachting voor Hem. Weet u wat kinderlijke vrees is? 'Zij zullen u eerbiedig vrezen' (Ps. 72:3, berijmd). De vreze des Heeren is vervuld met diepe eerbied voor de Heere. Daarom ook dat hartelijke buigen onder God, zelfs in de diepste wegen. In de vreze des Heeren wordt de Heere zo groot en word ik zo klein. Dan word ik stof en as voor God, waard om door de Heere te worden weggeblazen. Met de moordenaar aan het kruis leer ik mijn strafwaardigheid en Gods rechtvaardigheid erkennen. Dan kan ik geen kwaad meer van God denken.

(wordt vervolgd)

Aanneming tot kinderen

De vraag is: Hoe worden we een kind van God? Hoe begint het leven van een kind? Van waaruit ontwikkelt zich het kinderleven? Het gaat dus over het nieuwe levensbeginsel van een kind des Heeren. Blijkbaar kan men daarbij opgevoed zijn, zelfs erover publiceren en een heel kranteninterview eraan wijden, zonder dat ook maar slechts eenmaal het **kernwoord** gebruikt wordt: dit gebeurt door **wedergeboorte**. We worden Gods kind door tweede geboorte.

Hoe komt het toch dat dit in sommige kringen bewust of onbewust verzwegen wordt? Dat het beginsel van het nieuwe leven, van het kinderleven, van het geloof alleen maar ligt in de wedergeboorte. Het lijkt wel of dat een eersteklas theologische misser is. Waarbij men dan ook nog suggereert dat men onze vaders aan zijn zijde heeft. Echter de Heidelbergse Catechismus begint toch niet met het kind-van-God-zijn, maar met onze natuurlijke hartstocht om God en de naaste te haten, 'tenzij wij door de Geest Gods wedergeboren worden' (v/a 8). Het doopformulier begint ermee. Als met rode letters staat daar boven: 'dat we in het rijk Gods niet kunnen komen tenzij wij van nieuws geboren worden'. Gevreesd moet worden dat de ergernis tegen het eenzijdige werk Gods, Zijn levendmakende genade, toch op de één of andere manier verdoezeld moet worden, waardoor het gaan geloven en blijven geloven in de méns gelegd wordt. In plaats van in de vrijmachtige bediening van de Geest van Christus. Dat is puur remonstrants. Wanneer er één belijdenisgeschrift is dat de weg naar de Middelaar ons wijst overeenkomstig de Schrift en de beleving van de Kerk der eeuwen, dan zijn het de Dordtse Leerregels. Zeker als het gaat om de ellendestaat van de mens, de bekering tot God en de manier waarop dit gaat, zijn ze heel uitvoerig.

Leest u het opschrift boven het derde/vierde hoofdstuk maar. Daar lezen we: 'Want dit is die wedergeboorte, vernieuwing, opwekking uit de doden en levendmaking, waarvan zo heerlijk in de Schrift gesproken wordt, die God zonder ons, in ons werkt' (DL 3/4, 12). De nadruk op deze voorafgaande Godsdaad, op dit begin(sel) van alle zalmakend werk is onder ons altijd gelegd. God geve dat dit zo mag blijven! In prediking en pastoraat, in leer en beleving buigen we hartelijk onder het Godswerk. 'Waarom ook terecht gezegd wordt, dat de mens door de genade die hij ontvangen hééft, gelooft en zich bekeert'. Daarom hechten we ook zo aan de belijdenis van Westminster. Deze tweede geboorte en de weldaad van de aanneming tot kinderen hangen immers ten nauwste met elkaar samen. Die beide zijn nooit los te zien! Daarom moeten we die ook nooit losmaken. Geen wedergeboorte, dan ook geen aanneming tot kinderen.

v. A.

Westminster Confessie Hoofdstuk 12

De aanneming tot kinderen

I. In en om Zijn enige Zoon Jezus Christus staat God allen die gerechtvaardigd worden toe om te delen in de genade van de aanneming tot kinderen.¹ Ze worden daarvoor opgenomen in het getal van de kinderen van God en genieten ook de gunsten en de voorrechten die daarbij horen.² Zij worden naar Gods Naam genoemd³ en ontvangen de Geest van aanneming tot kinderen.⁴ Dit geeft hun de vrijmoedigheid om toe te treden tot de troon van genade⁵ en geeft hun het recht om te roepen: Abba, Vader.⁶ God ontfermt Zich over hen⁷, beschermt⁸, verzorgt⁹ en kastijdt hen als een vader.¹⁰ Toch worden ze nooit door Hem verstoten¹¹, maar zijn verzegeld tot de dag van de verlossing¹² en beërven de beloften¹³ als erfgenamen van de eeuwige zaligheid.¹⁴

1. Gal. 4:4-5; Ef. 1:5-2; Joh. 1:12; Rom. 8:17-3; Jer. 14:9; 2 Kor. 6:18; Openb. 3:12-4; Rom. 8:15-5; Ef. 3:12; Rom. 5:2-6; Gal. 4:6-7; Ps. 103:13-8; Spr. 14:26-9; Matth. 6:30, 32; 1 Petr. 5:7-10; Hebr. 12:6-11; Klaagl. 3:31-12; Ef. 4:30-13; Hebr. 6:12-14; Hebr. 1:14; 1 Petr. 1:3-4

DE GROTE CATECHISMUS VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden', Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

De taal der bevinding [24]

Bedekte schuld is nog geen vergeven schuld

ds. J. Schipper,
Leerdam

David spreekt in Psalm 32 over de verlossing uit de diepe ellende, waarin hij zichzelf door zijn zonden gestort heeft. De Heere heeft hem vergeving geschonken na zijn schuldbelijden. In de weg van schulddoorleving en schulderkenning volgt ook schuldvergeving.

U kent de geschiedenis: de zonde van David ten aanzien van Uria en Bathséba. Maar de Heere heeft Zijn kind en knecht niet uit het oog verloren. Hij zond de profeet Nathan, die David voorhield het verhaal van de rijke en van de arme man. De rijke had vele schapen en runderen. De arme had slechts één klein ooilam. Toen nu een reiziger tot de rijke man kwam, nam deze niets van zijn eigen kudde om de reiziger als maaltijd te bereiden, maar hij nam dat ene ooilam van de arme man.

Toen David dat hoorde, ontstak hij in woede en riep uit: 'Zo waarachtig als de HEERE leeft, de man die dat gedaan heeft, is een kind des doods.' Toen kwam de vernietigende slag voor David. Nathan zei hem: 'Gij zijt die man!' Die woorden sneden David door de ziel. Die brachten hem op de knieën. Toen heeft hij in schuldbesef uitgeroepen: 'Ik heb gezondigd'.

Wat een wonder dat David in zijn toorn deze godsgezant niet heeft laten onthoofden, maar dat hij als een ellendig mens van zijn hoge troon afdaalde en in het stof terecht kwam. Wat is het toch een eeuwig wonder, als een doodschuldig mensenkind

voor het eerst of bij vernieuwing op die plaats van het schuldbelijden komt. En in die weg zal de schuldvergeving niet uitblijven. Over die schuldvergeving lezen we in Psalm 32: 'Welgelukzalig is hij wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is. Welgelukzalig is de mens dien de HEERE de ongerechtigheid niet toerekent' (vers 1b en 2a).

Drie begrippen worden hier gebruikt voor wat David gedaan heeft: overtreding, zonde en ongerechtigheid. Ze benadrukken de grote schuld die hij op zich geladen heeft. Maar hoe wonderlijk rijk is datgene wat de Heere doet en daarvoor worden ook drie begrippen gebruikt: vergeven, bedekt en niet toerekent.

We merken hier een verschijnsel op dat in de Hebreeuwse taal veelvuldig voorkomt: twee of drie keer wordt hetzelfde gezegd met andere woorden. Waarom doet men dat? Wel, om een woord of een uitdrukking kracht bij te zetten.

Alleen door bloed

Nu hebben we allemaal weleens gehoord van de uitdrukking: 'Bedekte schuld is nog

geen vergeven schuld'. Op het eerste gezicht lijkt dat wel juist. Men kan de vuiligheid onder het tapijt vegen ('bedekken'), maar de vuiligheid is dan natuurlijk nog niet weg ('vergeven'). Echter, op grond van wat in Psalm 32 staat en ziende op de grondtaal is het moeilijk vol te houden dat hier zou staan dat de schuld wel bedekt is, maar niet vergeven. Nee, in Psalm 32 is bedekte schuld gelijk aan vergeven schuld.

U moet daarbij ook denken aan de ceremoniële, schaduwachtige dienst van Israël: de hogepriester ging immers eenmaal per jaar met bloed in het binnenste heiligdom en bedekte daarmee, door besprenging op het verzoendeksel, de schuld van het volk. Alles wees heen naar Christus en Zijn gestorte bloed. Johannes de Doper getuigde: 'Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt' (Joh. 1:29b).

Toerekening en toeëigening

Het is al met al niet gewenst om in de prediking zonder enige toelichting te schermen met deze uitdrukking. Anderzijds is het een teken aan de wand, wanneer men briest van vijandschap, als dit gezegde wordt gebezigd. Op welk onderscheid wordt namelijk in deze uitdrukking gewezen?

In de wedergeboorte wordt een kind van God van Adam afgesneden en Christus ingelijfd. Al de weldaden van Christus worden de zondaar toegerekend, dus ook de vergeving der zonden. Maar nu is ook de verdere toepassing zo noodzakelijk. Een zondaar leert niet alles op één dag. In zijn catechismusverklaring schrijft ds. G.H. Kersten bij de verklaring van Zondag 31: 'De Heere heeft hun zonden weggenomen. Maar die door de Heere toegekende weldaden moeten door het geloof omhelsd worden, zal de ziel er troost van hebben'.

Die toeëigening door het geloof is bij de één sterker dan bij de ander. Er is onderscheid tussen wat Jakob mocht ervaren bij Bethel en wat hij leerde te Pniël. De Heere geve Zijn kinderen de onmisbare wasdom in de kennis en in de genade van die gezegende Bloedbruidegom. Dat we dan maar veel als een schuldige bedelaar voor de poort mochten liggen. In het boekje "Het eeuwige Woord" (III) schrijft ds. F. Bakker zo heel eenvoudig: 'Alleen een beleden schuld kan een vergeven schuld worden'.

Goede woorden tot een dienaar van Christus

‘...zo gij het kostelijke van het snode uittrekt, zult gij als Mijn mond zijn’.

Jeremia 15:19

De dienstknecht mag niet verwachten datgene te zijn wat zijn Meester niet was.

Uw geïsoleerde positie van een christelijke dienaar des Woords is bijzonder moeilijk. Uw geloof zal daardoor op de proef worden gesteld, en ook elke genadegave van de Geest in u. U hebt het plan opgevat om een volkomen Zaligmaker te dienen. U moet steeds op Hem zien, op Hem alleen.

Mary Winslow
(1774-1854)

Ik twijfel er niet aan of uw beproeving zal overwonnen worden, uw ziel ten goede. Sluit menselijke hulp buiten en wend u tot Hem Die overvloedig is in liefde tot u, en u in elke tijd van armoede en prangende nood wil helpen en troosten. Laat uw hart open blijven staan voor Jezus. Het kan u aan niets ontbreken om u bekwaam te maken tot het belangrijke werk dat u te doen hebt. Het is alleen dat Christus bereid en gewillig is om het u te schenken. Uw belangrijke taak is dat u zielen zult winnen voor Christus.

Trek een lijn tussen de gelovige en de zondaar, en geef elk zijn deel op de geschikte tijd. Een eenvoudige, heldere en onderzoekende waarheid, die wordt toegepast terwijl u voortgaat, en die door uw gebeden wordt bevochtigd, zal onder Gods zegen veel goeddoen. O, wat heeft een dienaar van Christus veel wijsheid en genade nodig, vooral wanneer hij, net als

u, een plaats heeft waar geen hulp van het scheepsel is.

Misschien zou ik verder kunnen gaan en zeggen dat u de eer is aangedaan om uw weg al strijdende en zonder steun te gaan, met niemand anders om u te helpen dan Christus, niemand anders dan de Heere om u bij te staan. Wie zou u anders hebben? Hij is algenoegzaam; vertrouw slechts geheel en al op Hem. Hoe dichter u bij Christus blijft, des te meer zult u geschikt zijn voor uw werk. En wat een werk is het om zielen te winnen en ze met de hulp van de Heilige Geest geschikt te maken voor de eeuwigheid! Alleen God de Heilige Geest kan u tot dit werk bekwamen.

Het is om de zwakken in de kudde van Christus op te wekken, te lokken, te bestraffen, te troosten en te stichten. Om tijdig en ontijdig elke kracht van lichaam en geest aan het werk te besteden - dat komt van God alleen. Onsterfelijke zielen zijn aan u toevertrouwd. Bedenk wat een eer u is bewezen. Wees op één ding voorbereid: de wereld zal u niet liefhebben. Hoe meer u op Christus lijkt, des te minder zal de wereld rekening met u houden. Maar de dienstknecht mag niet verwachten datgene te zijn wat zijn Meester niet was. Er zijn er meer vóór u dan er tegen u zijn. De Vader, de Zoon en de Heilige Geest, de ene Drie-enige Jehova, Zij zijn aan uw zijde. Vrees dan niet. Hoe meer u uw hulpeloosheid, ontoereikendheid en nietigheid bevest, des te beter is dat voor u en voor de zaak, die aan uw handen is toebetrouwd. Moge de Heere met u zijn, u zegenen en u tot een zegen stellen.

Wees op één ding voorbereid: de wereld zal u niet liefhebben. Hoe meer u op Christus lijkt, des te minder zal de wereld rekening met u houden.

Uit: "Stille Overdenking", uitg. Den Hertog, Houten

Nepnieuws

P.C. Beeke, Middelburg

Het wordt er niet gemakkelijker op. Je had al zoveel te kiezen, nu moet je ook nog gaan checken of het nieuws wel echt waar is. Weet jij het nog?

Toch is er niets nieuws onder de zon. Je hoeft niet te vragen wie de aanvoerder is van nepnieuws. Het begon al vroeg. 'Heeft God gezegd: gijlieden zult niet eten van alle boom dezès hofs?' Fout, ze mochten van alle bomen eten, behalve één. 'Je zult niet sterven? Mis, als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven. 'Uw ogen zullen geopend worden?' Ze vallen juist in verblinding. 'Gij zult als God wezen? Ze vluchten de struiken in uit schaamte.

Maar al is de leugen nog zo snel... Het komt wel uit: genept. 'De slang heeft mij

bedrogen!' De Bijbel bewijst hoe we ons laten beetnemen. De gevallen mens is een gemakkelijke prooi voor de verleider. Helaas, miljoenen komen daar te laat achter. Ze weten het verschil niet meer tussen waarheid en leugen.

De wereld belooft koeien met gouden hoorns, maar die blijken nep te zijn. Afgoden hebben een mond maar spreken niet, oren maar horen niet. Wat een schrik om te ontdekken dat je in de verkeerde trein zit. Maar je kunt nog terug. Stap uit bij de eerste halte en keer terug! Vraag elke dag of je op het goede spoor bent. Zie of bij mij een schadelijke (nep)weg is, en leid mij op de eeuwige weg.

Soms kun je nep bijna niet onderscheiden van echt. Je spreekt bijvoorbeeld

evangelischen die trouw hun Bijbel lezen, maar zeggen dat geloven 'gemakkelijk is'. Simpelers dan Gods Woord leert? Vraag eens hoe ze de (Bijbelgetrouwe!) Dordtse Leerregels waarderen. Neem ze mee naar de reformatorische preek. En je weet het weer zeker: dit is zuivere waarheid in een wereld vol nepnieuws.

MAARTEN LUTHER

H. van Dam

De volgende middag komt een heraut van de keizer Luther om vier uur ophalen. Door achterstraatjes gaan ze naar het paleis van de bisschop.

Onderweg legt een oude man opeens zijn hand op Luthers schouder. Het is iemand, die als overste in het leger gediend heeft. Hij zegt: 'Monnikje, monnikje, je gaat nu een weg, waarop ik en menig overste zelfs in de gevaarlijkste oorlog niet gegaan zijn'. Ze komen bij het paleis aan waar de Rijksdag gehouden wordt. Een reusachtige menigte is samenge-

een trouwe dienstknecht van God

stroomd voor de ingang van het paleis. Ze kunnen er niet in, zodat Luther door een achterdeur in het paleis wordt gebracht. Nog twee uur moet hij wachten voordat de vergadering begint. Dan is het zes uur. Een paar edellieden van de keurvorst leiden hem de stampvolle zaal binnen. Daar zit, op een prachtige troon, zijne majesteit de keizer. Hij ziet er moe uit, want hij heeft al veel vergaderd in de laatste dagen. Lijfwachten met flikkerende hellebaarden staan naast hem. Om hem heen staan en zitten de voorname vorsten, hertogen, graven, bisschoppen en kardinalen. In rode en paarse mantels.

Daar staat Luther, onder een gouden

luchter, een lichtkroon, waarvan de kaarsen branden.

Hij ziet nu voor het eerst de keizer. Een jonge man met een smal gezicht en een vooruitstekende kin. Hij heeft een dure, witte mantel aan. Met een koude blik kijkt de keizer naar Luther. En ook al zijn deftige dienaren hebben de ogen op hem gericht. Bij velen kun je verachting en haat in de ogen lezen. Daar staat hij, een magere monnik in een eenvoudige, donkere monnikspij. Beduusd door al die hoogheid, door al die pracht en praal om hem heen. Luther beeft, omdat hij voor de keizer staat. Maar meer nog omdat hij weet dat hij en zijn keizer samen voor God staan. Zo zegt hij het later zelf.

vervolgverhaal

34

Boekennieuws

"Het Heilig Avondmaal ook voor mij?", ds. J.J. van Ekeveld; uitg. Den Hertog, Houten, 93 blz.; € 12,90.

Het Heilig Avondmaal ook voor mij?

In de loop der eeuwen zijn al veel boeken verschenen waarin de vraag aan de orde wordt gesteld: wie zijn de rechte avondmaalgangers? Dus: wie behoren tot de waardige disgenoten? Wie bedoelt Christus als Hij Zijn discipelen en daarin de kerk van het Nieuwe Testament de opdracht geeft: doe dit tot Mijn gedachtenis. Wie zijn dus Zijn genodigden?

Deze vragen hebben nog niets van hun actualiteit verloren. Er is de vraag van de schuchtere ziel en het bekommerd hart, of er voor zo iemand die alles tegen heeft en zichzelf leert kennen als midden in de dood liggend, wel plaats is aan de dis des Verbonds. Maar er is helaas een toenemende vanzelfsprekendheid om tot de tafel toe te treden, terwijl de bevindelijke kennis van eigen schuld en verlorenheid gemist wordt. Men roemt in een aangenomen Jezus als Voorbeeld, maar Die men niet nodig heeft als schuldovernemende Borg.

De schrijver gaat eerst na hoe verschillende theologen uit de tijd van de Reformatie en Nadere Reformatie de vraag naar de toegang tot het Avondmaal hebben beantwoord. Heel leerzaam en bemoedigend voor het bestreden hart is de opwekking van Kohlbrugge om 'tot Christus te komen zonder voeten, Hem aan te grijpen zonder handen, en ons aan Hem over te geven zoals wij

zijn (...) dewijl Hij de Heiland is van arme zondaren!

Het grootste gedeelte van deze uitgave gaat over vragen rondom de avondmaalsgang. Vragen die in het pastoraat rondom het Heilig Avondmaal herkenbaar zijn: hoe diep ik ontdekt moet zijn, is kennis van Christus nodig en waarin bestaat die kennis dan, over het te vroeg naar het avondmaal komen, hoe de voorbereiding moet zijn, etc.

Dit boekje wens ik in veler handen. Het bevat veel lessen voor hen die om geestelijk onderwijs verlegen zijn. De Heere gebruike het tot ontdekking van hen die menen een bruiloftskleed te hebben, maar dat door de Gastheer niet gegeven is. Maar bovenal tot vertroosting van hen, die zonder Christus niet kunnen sterven, maar ook niet meer kunnen leven.

ds. B. van der Heiden, Alblasserdam

"Uit het hart gegrepen", M.H. Karels-Meeuse; uitg. Den Hertog, Houten; 99 blz.; € 13,90.

Uit het hart gegrepen

Jessie Thain leefde in de tijd van Robert Murray McCheyne. McCheyne had vriendschappelijk contact met familie Thain, waarvan Jessie een dochter was. Op 22-jarige leeftijd begon Jessie Thain met het schrijven van haar dagboekje. Soms gaan er weken overheen voor ze weer een volgend stukje schrijft. Het laatste stukje dat erin staat is ongeveer vier jaar later geschreven.

Naast het dagboekje staat er vooraf wat informatie over Jessie en haar familie, de tijd waarin Jessie leefde en haar vriendschappelijke banden. Daarnaast enkele brieven en een ontroerend gedicht bij het sterven van Johnny Thain, een broertje van Jessie. Hoewel Jessie vaak bestreden en aangevochten werd, leerde ze steeds meer om af te zien van zichzelf. 'Als ik in deze tijd iets heb geleerd, is het meer van mijn schuld en verdorvenheid. Ik ben niets en kan ook niets doen. Ik ben volkomen krachteloos, maar voor dezulken is Jezus gestorven. En o, dat deze kennis van mijn zwakte mij ertoe mag brengen de volkomen Zaligmaker te omhelzen met meer oprechte blijdschap dan ooit' (blz. 87).

Daarnaast zag ze voortdurend uit naar de zekerheid van het geloof. 'O, dat de Heere mij met zekerheid zou doen weten dat Hij dat heerlijke woord aan mij heeft vervuld: 'Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid'. Geen mens, geen engel of duivel kan de ziel wegtrekken die met Jezus verenigd is, aangezien deze vereniging eeuwig is' (blz. 59).

Rond avondmaalszondagen bleef het voor Jessie niet zonder strijd. Zo schrijft ze bijvoorbeeld: 'Had weinig vrede toen ik aan de tafel ging zitten, maar werd vertroost door deze gedeelten die mij voor de geest kwamen: 'Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk; keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost' (blz. 65).

Ik hoop dat dit boekje jonge en oudere lezers tot jaloersheid mag verwekken. Jessie zou zeker niet gewild hebben dat wij in háár zouden eindigen. Zelf zegt ze hierover: 'Opnieuw voelde ik hoe waar het is dat, als iemand uitverkoren is en geliefd, het alles uit soevereine genade was, en omdat de Heere hen liefhad; want 'Hij zal barmhartig zijn dien Hij barmhartig is'. Hij heeft dit gedaan opdat de verlost in alle eeuwigheid kunnen zeggen: 'Door de genade Gods ben ik, dat ik ben'.

A. Janse-Pieterman, Rijssen

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Barendrecht,
ds. J. van Laar te Rijssen-West.

Bedankt:

Voor Rock Valley (Iowa, VS),
ds. G. van Manen te Elspeet.

AANGEPASTE KERKDIENT TE KAMPEN

Zaterdag 2 september wordt er in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Kampen een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst hoopt ds. A. Schot voor te gaan. Aanvang: 14.30 uur. U bent van harte uitgenodigd.

VERSLAG AFSCHEIDSDIENST VAN DS. S.W. JANSE VAN 'S-GRAVENPOLDER

Na vier jaar onze gemeente gediend te hebben, nam onze geliefde herder en leraar op woensdag 22 augustus jl. afscheid met de woorden uit Psalm 72: 17a: *'Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden'*.

Het thema van de preek is: *De Naam van Davids grote Zoon*, waarbij hij wijst op 1. *Een eeuwige Naam* en 2. *Een verbrede Naam*. Psalm 72 is een lied van een koning (David) voor een koning (Salomo) en kan in drie woorden samengevat worden: *Leve de koning!* Het is een koningslied, maar het gaat hier slechts om één Naam: die van Davids

grote Zoon. David heeft dit lied waarschijnlijk op zijn sterfbed gedicht (2 Samuël 22). Hij ligt daar als een arme zondaar die van genade moet leven. Hij heeft zorgen over zijn kinderen, over zijn rijk. Hij erkent de schuld in zijn leven, zowel ambtelijk als persoonlijk. Hij gaat zuchten, bedelen, een gebed opzenden voor Salomo. Maar in deze psalm vervaagt het beeld van Salomo. Het gaat steeds meer om zijn grote Zoon: Christus. Aan Hem is dit Koningslied gewijd (zie vs. 11). Hier komt de gestalte van de Christus openbaar. Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid. Zo Hij heet, zo is Hij! Hij is de Vrededorst.

Kent u die Naam? Die is u verkondigd. Is die Naam u weleens dierbaar geworden? Onze naam vergaat in het graf. Wij zijn maar voorbijgangers. Maar Zijn Naam is eeuwig. Jongeren en kinderen worden door de predikant naar zijn gewoonte verschillende malen hartelijk aangesproken: Hebben jullie weleens eeuwigheidsgedachten? Als ik voor God moet verschijnen, doet mijn naam er niet meer toe. Deze ene Naam van Jezus, dat is Zaligmaker, krijgt waarde voor ellendigen, noodduftigen, ballingen, zwervers. Voor hen gaat die Naam schitteren als de Parel van grote waarde. Zijn Naam wordt dierbaar en beminlijk.

Deze Naam zal van kind tot kind worden voortgeplant. David gaat sterven en moet zijn kroon afleggen. Maar hij mag verder zien: er is een verbond. Zij zullen U vrezan van geslacht tot geslacht (vs. 5). David mag omhoog blikken. Kinderen, de zon staat er nog. Dan

kun je nog bekeerd worden. De Heere, deze Koning, zal nooit zonder onderdanen zijn. De zon is de evangelist van Gods trouw. Er is nog verwachting voor de nakomelingen. Hebt u niemand in uw voorgeslacht? Denk aan Ruth, aan Rachab. De Heere is ook begonnen bij Abraham. Lijkt de toestand in kerk en wereld hopeloos? Denk aan Manasse. De Heere gaat door, onverhinderd! Calvijn zegt over dit woord: Zijn Naam zal kinderen hebben. De kracht van deze Zon is nog onverminderd. Genade is niet zomaar overdraagbaar van ouders op kinderen. Maar toch plant de Heere die genade voort. Deze en die zal in Sion geboren worden en de Allerhoogste Zelf zal ze bevestigen. De zon zal op de oordeelsdag weggenomen worden, maar nu staat ze er nog. Dat tekent ons de ruimte, maar ook de ernst van de prediking. Wij dan, als gezanten van Christuswege, bidden u: laat u met God verzoenen!

Nadat ds. Janse zich in een hartelijk woord van afscheid tot de gemeente gericht heeft, wordt nog het woord gevoerd door ds. C.J. Meeuse namens de classis Goes en de particuliere synode Zuid, burgemeester G.M. Dijksterhuis namens de gemeente Borssele, ds. D. Westerneng, predikant van de protestantse gemeente te 's-Gravenpolder en ten slotte door ouderling A.J. de Kraker namens kerkenraad en gemeente. Na dankgebed en slotzang legt ds. Janse voor de laatste maal als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente.

K.W. van Luik

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2017

Pag. 196, gemeente **ERMELO**.

"Vacant" ingaande 6 september 2017 vervangen door: ds. J.B. Huisman, Van Pallandtlaan 18, 3853 EP Ermelo, tel. (0341) 701457.

Berichten

BOEK "ZONDER ENIGE TWIJFEL" (NGB)

In de achterliggende periode hebben we veel bestellingen mogen ontvangen voor het door ds. A. Moerkerken geschreven boek over de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Het resultaat hiervan is dat we € 10.000,- hebben

kunnen overmaken op de rekening van onze Theologische School. Het is nog steeds zo dat bij bestelling via onze kerkenraad de netto-opbrengst bestemd is voor de Theologische School. U kunt uw bestelling doen via Bax@kliksafe.nl of via 010-4519137 (diaken

A.J. Bax). U betaalt voor dit boek (535 pag.) € 32,50 plus eventuele verzendkosten.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Capelle aan den IJssel-West

THEMA-AVOND BIJBEL EN MOSLIMS TE APELDOORN

Op vrijdag 8 september wordt in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Apeldoorn een thema-avond gehouden over 'de Bijbel en moslims: een ongemakkelijke relatie'. Sprekers zijn J.K. Kooijman, missio-

loog bij ZGG, N.N.Y. Awdisho, ex-moslim die vluchtte uit Irak en nu meeleeft met de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal en C.J. van Linden, auteur van 'De kronkelweg naar het dorp'. Aanvang 19.30 uur.

MAAK IN ZES AVONDEN KENNIS MET ZENDING

Wilt u zich met anderen bezinnen op zending? Denk u erover of u geroepen wordt om voor de zending uit te gaan? Dan heeft u nu een unieke mogelijkheid om met het zendingswerk kennis te maken. Voor geïnteresseerde gemeenteleden biedt ZGG dit najaar namelijk een oriëntatie op zending. Kijk voor alle informatie op www.zgg.nl/orientatie en meld u aan.

HBO-OPLEIDING VAN DE CGO

Wil jij je theologische kennis verdiepen? Welkom bij de HBO-opleiding van de CGO. Schrijf je zo snel mogelijk in voor een van de theologische opleidingen of voor een cursus Grieks. Kijk op www.cgo.nu (onder het kopje HBO-opleiding) voor de mogelijkheden.

CGO-LEERGANG DE VERVOLGDE KERK

Heeft u weinig tijd, maar vindt u het wel fijn om een korte cursus te volgen? Schrijf u in voor de Leergang Vervolgde Kerk die in de Sionkerk in Goes gegeven wordt! Tijdens de cursus van zes avonden, die start op 14 september, wordt lesgegeven over onderwerpen, zoals: de vroege kerk en de Reformatie; vervolging in China, Noord-Korea en het Midden-Oosten; Hindoeïsme en Islam; de roeping voor de kerk vandaag, e.a. De leergang wordt in samenwerking met het Deputaatschap Bijzondere Noden georganiseerd.

CGO-LEERGANG ISRAËL EN DE BIJBEL

Van september 2017 t/m januari 2018 biedt de CGO in samenwerking met het Deputaatschap voor Israël een oriëntatiecursus van acht avonden aan. Deze wordt gegeven in de Sionkerk te Middelharnis. De leergang is bedoeld voor iedereen die zich betrokken weet bij het Joodse volk. Onderwerpen die aan de orde komen: de geschiedenis van het Joodse volk – de plaats van Israël in het NT – Joodse rituelen; Judaïsme – de vervangingsleer getoetst – de messiasverwachting in het OT – de Messiasverwachting in de Joodse godsdienst – onze houding t.o.v. Israël, oudtestamentische profetieën en Israël – onze opdracht t.o.v. Israël. De lessen worden gegeven door diverse docenten die betrokken zijn bij het werk onder het Joodse volk. Er zijn nog enkele plaatsen op deze cursus beschikbaar. Voor meer informatie: zie www.cgo.nu

WERKGROEP VOOR STUDENTEN

Studeer je en ben je op zoek naar een studentenkring in (de buurt van) de stad waar je studeert? Kijk dan voor meer informatie en data op onze website www.werkgroepstudenten.nl

HELPEDE HANDEN, AFD. WERKENDAM

Opening van het seizoen 2017-2018 door Helpende Handen, afd. Werkendam, op zaterdag 16 september, aanvang: 19:00 uur, in de Bethelkerk van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam. Opening door ds. M. Karens. M.m.v. kinderkoor de kinderlofstem uit Gorinchem.

SAMEN OP VAKANTIE?

Geen gewone vakantieweek, en toch ook weer wel. Jongvolwassenen tussen de 18 en 40 jaar kunnen kiezen uit tal van vakantieaanbieders. Voor mensen met een lichamelijke beperking is dat vaak echter lastig. Speciaal voor deze groep is er de Integratieweek, een vakantie waar mensen met en zonder een lichamelijke beperking samen op vakantie kunnen.

De Integratieweek is van vrijdag 6 t/m vrijdag 13 oktober op Landhoeve 'De nieuwe Erf' in het Noord-Brabantse Diessen. Deze gezellige boerderij staat garant voor een gevarieerde vakantie. Natuurlijk zijn er gezamenlijke Bijbelstudies, is er ruimte voor goede gesprekken en bezoeken we op zondag tweemaal de kerk.

Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar. Wil je mee of ken je iemand die mee zou willen? Kijk dan snel op www.vakantiewekenvbvgg.nl en klik door naar 'integratieweek'.

ZANGAVONDEN

Dordrecht

Psalmzangavond op vrijdag 15 september, aanvang: 19.45 uur, in de Julianakerk van de Gereformeerde Gemeente te Dordrecht. Spreker: P.C. van Olst, voorheen kerkenwerker/evangelist in Ecuador in dienst van de ZGG. Medewerking wordt verleend door mannenkoor Tehillim en organist Jan Pieter Teeuw. Collecte t.b.v. ZGG.

Scherpenzeel

Datheensamenzangavond op zaterdag 9 september, aanvang: 19.30 uur, in de Hervormde Dorpskerk te Scherpenzeel. Opening, meditatie en sluiting door ds. A. Verschuure. Orgel: Pieter Heykoop. Collecte voor Adullam, Siloah en De Schutse.

Sliedrecht

Interkerkelijke samenzangavond op zaterdag 9 september, aanvang 19.30 uur, in de Grote Kerk van Sliedrecht, Kerkbuurt 131. Opening: ds. C.P. de Boer, predikant van de

Christelijke Gereformeerde Kerk, aldaar. Sluiting: ds. A.T. Huijser. Orgelbespeling tussen 19.00 en 19.30 uur. Organisten: Pieter de Ruijter, Kees Meerkerk en René v.d. Bos. Collecte t.b.v. Commissie Hulp Roemenië van de Gereformeerde Gemeenten van Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam.

Stolwijk

Psalmzangavond op vrijdag 15 september, aanvang: 19.30 uur, in de Hervormde kerk te Stolwijk, Achter de kerk 7, o.l.v. ds. M. van Kooten, predikant van de Hervormde gemeente te Elspeet. Organist: Pieter Heykoop. Collecte t.b.v. Adullam Gehandicaptenzorg.

Zaltbommel

Samenzangavond met bovenstem op zaterdag 9 september, aanvang: 19.00 uur, in de Grote of Sint-Maartenskerk te Zaltbommel, m.m.v. de bovenstemgroepen Noord-Oost Veluwe, Woudenberg en Opheusden en organist Peter Wildeman. Spreker: ds. M. Karens. Collecte voor o.a. de stichting Help het Doel.

VERKOPING TE OUD-BEIJERLAND

Verkoping op zaterdag 2 september, van 9.30-14.30 uur, bij de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Oud-Beijerland.

FIETSTOCHT IN DE BETUWE

Fietstocht op zaterdag 9 september in de Betuwe. Start- en eindpunt bij de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Opheusden. Starttijd: tussen 10.00 en 13.00 uur. Routes van 25 en 40 km. Deelnamekosten: € 5,- p.p., max. € 15,- per gezin. Voor het huren van een (electrische) fiets: activiteiten@gergemopheusden.nl. De opbrengst is t.b.v. Dovenzorg Gereformeerde Gemeenten.

STADSWANDELING/RONDVAART DOOR ENKHUIZEN

Heeft u interesse in een wandel- en/of vaartocht door onze historische stad Enkhuzen o.l.v. een gids? Meld u dan snel aan voor deelname op zaterdag 9 september. Het is dan tevens 'Open monumentendag', een unieke kans om enkele historische gebouwen in Enkhuzen van binnen te bezichtigen. Dit kunt u doen door te mailen naar stadswandelingenkhuzen@gmail.com of telefonisch contact op te nemen met Marit Bos (06) 13 49 71 07.

U kunt zich opgeven voor een combinatie van stadswandeling en rondvaart, maar ook voor één van beide onderdelen. De stadswandeling begint om 13.30 uur en de rondvaart om 16.00 uur. Beide activiteiten hebben het kerkgebouw aan de Kloppestraat 12 als vertrekpunt. Aan het eind van de activiteit zal onze gids met de pet rondgaan voor een vrijwillige bijdrage t.b.v. ons kerkgebouw.

Kerkdiensten

ZONDAG 3 SEPTEMBER 2017

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 15.30 uur ds. J.J. van Eckeveld; Alblasserdam 9.30 en 16.00 uur stud. H.J. Agteresch; Alphen a/d Rijn 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. Gunst; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. H. van der Heiden; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Borssele 9.30 en 14.00(H.D.) en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur stud. M. Blok; Capelle a/d IJssel-West 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. G. Clements; Deventer 14.30 uur ds. S.W. Janse; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. J. Schipper; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur kand. J.B. Huisman; Enter 15.00 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 18.30 uur ds. M. Joosse; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 16.30 uur ds. J. Driessen; 's-Gravenzande 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Groningen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 uur ds. W. Harinck en 16.30 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. K. Boeder; Hilversum 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 18.00 uur ds. S. Maljaars; Hoofddorp 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Hoogvliet 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. W.A. Zondag; Kampen 9.30 en 15.30 uur kand. E.J. Boudewijn; Kamperland 14.00 uur ds. G.J. Baan; Kapelle-Biezeling 15.00 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00

uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur kand. J. de Kok; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leiderdorp 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 19.00 uur kand. E.J. Boudewijn; Meeuwen 19.00 uur ds. L. Blok; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 18.00 uur ds. W. Harinck; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelharnis 18.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. J. van Belzen; Nieuwe-Tonge 15.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oostburg 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterend 10.00 en 16.00 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 18.30 uur (H.D.) ds. G.J. Baan; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Poederrijen 14.30 uur ds. E. Bakker; Poortugaal 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Puttershoek 19.00 uur ds. H. Brons; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 18.30 uur stud. M. Blok; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J. Mijnders en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. A.J. de Waard; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 15.00 uur (H.D.) ds. W.J. Karels; Rotterdam-IJsselmonde 18.30 uur stud. H.J. Agteresch; Rotterdam-Zuidwijk 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Scheveningen (zie 's-Gravenhage); Sint Philipsland 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. B. Labee; Spijkenisse 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. M.H. Schot; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 9.30 uur ds. G. Mouw en 14.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Utrecht 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 17.00 uur ds. B. van der Heiden; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B.

Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Wierden 9.30 en 18.30 uur kand. J.B. Huisman; Yerseke 9.30 en 14.00(H.D.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J.J. van Eckeveld en 15.30 uur ds. P. Mulder; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 5 SEPTEMBER 2017

Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. B.J. van Boven; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. F. Mulder; Ede 19.30 uur (GBS-dienst) ds. M. Joosse; Herkingen 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. A. Verschuure; Mijdrecht 19.30 uur ds. G. Pater; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. A. Schot; Nijkerk 19.30 uur ds. J. van Laar; Opperdoes 19.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. G. Beens.

WOENSDAG 6 SEPTEMBER 2017

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. G. Hoogerland; Den Helder 19.30 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 19.45 uur ds. J.J. van Eckeveld; Ermelo 14.30 uur ds. P. Mulder en 19.00 uur (intrededienst) ds. J.B. Huisman; Goudswaard 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Hoedekenskerke 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Kootwijkerbroek 14.45 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Kruiningen 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Scherpenisse 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

DONDERDAG 7 SEPTEMBER 2017

Bodegraven 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Dinteloord 19.30 uur ds. J.W. Verweij; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Hendrik-Ido-Ambacht 15.30 uur (huw.bev.) ds. M.H. Schot; Hoogvliet 19.45 uur ds. A. Schot; Houten 19.45 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. W. Visscher; Kootwijkerbroek 14.15 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Meeuwen 19.30 uur ds. G. Pater; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. B.J. van Boven; Nisse 19.30 uur ds. G. van Manen; Oostvoorne 19.30 uur ds. S. Maljaars; Ridderkerk 19.30 uur ds. D. de Wit; Scherpenzeel 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Spijkenisse (zie Hoogvliet); Veenendaal 14.30 uur (huw.bev.) ds. B. Labee;

Westzaan 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Zwolle 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg.

VIJRDAG 8 SEPTEMBER 2017

Ede 14.15 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Eindhoven 19.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Rijswijk; Hendrik-Ido-Ambacht 12.00 uur (huw.bev.) ds. M.H. Schot; Kootwijkerbroek 14.15 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Middelburg-Centrum 14.30 uur (huw.bev.) ds. J.M.D. de Heer; Ooltgensplaat 14.30 uur (huw.bev.) ds. L. Blok; Rijssen-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Werkendam 14.15 uur (huw.bev.)

ds. M. Karens; Yerseke 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 3 SEPTEMBER 2017

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak

de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 11.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

De kerkenraden van de Gereformeerde Gemeenten te Rijssen delen met droefheid mee dat zij het bericht hebben ontvangen dat de Heere op Zijn tijd en wijze heeft weggenomen onze geliefde oud-ambtsbroeder ouderling

Dirk Zandvoort

in de leeftijd van 90 jaar.

Gedurende de jaren 1985 - 2007 heeft hij onze gemeente in de Noorderkerk, eerst als diaken en daarna als ouderling, met de hem geschonken gaven in eenvoud en getrouwheid mogen dienen.

Wij bidden de achterblijvende kinderen, klein- en achterkleinkinderen van harte toe dat de Heere hen ondersteune in dit smartelijke verlies. Hij vervulle de lege plaats met Zichzelf en heilige deze roepstem in de kring van de familie en ook in het midden van onze gemeenten.

Namens de kerkenraden van:

Gereformeerde Gemeente Rijssen-Noord, ds. C.A. van Dieren, preses
G.W. van de Maat, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-West, ds. J. van Laar, preses
A. ter Harmsel, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-Zuid, H. Nijsink, 2e voorzitter
J.W. Rietman, scriba

Rijssen, 19 augustus 2017

Terschelling- Ommen- Hardenberg -Diffelen - Bakkeveen (Frl)

Na-zomerent? T.h. stacars/chalets sept/okt v.a. €140 p.w.
Profiteer en Geniet!

www.vdsluisvakanties.nl
0512-516096

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Wij zoeken een **VERZORGENDE-IG** of **VERPLEEGKUNDIGE**, parttime of fulltime. Vacature direct in te vullen. Informatie over de vacature kan je vinden op www.betuwehof.nl

- Wonen met zorg
- Verpleging
- Persoonlijke verzorging
- Terminale Zorg
- Chronische beademingszorg
- Dagbesteding en begeleiding
- Eigen vervoer (o.a. rolstoelbus)

De Betuwehof Zorg

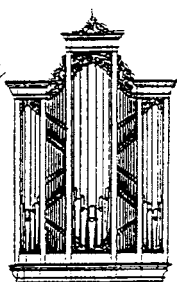
Wonen met Zorg, verpleging en dagbesteding

Rijnbandijk 57a
4043 JJ Opheusden
tel: 0488 - 725 825
info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl
Contact: Julia Hak

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Even lekker weg naar Lunteren op de **Veluwe**. O.a. voorzien van **CV** en **wasmachine**. Ook heerlijk in het naseizoen. Bel 06-47584570 of zie www.vakantiedehoutduif.nl

Orgelmakerij
Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637

www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie - Stem- en onderhoudswerk

**PSALMZANGAVOND IN GROTE KERK
VAN ZALTBOMMEL**
D.V. 9 september met de
Betuwse Bovenstemgroep
Orgel: Peter Wildeman
Leiding: Ds. M. Karens
Aanvang: 19.00 uur
Entree: vrij, allen hartelijk welkom!
Collecte: Help het Doel

**Ontdek de KRACHT
van SAMEN-ZIJN**

Versterk je relatie met:

- Relatiescan
- Programma 'Houd me vast'
- Relatietherapie

RelatieSuite

www.relatiesuite.nl

Reformatorische Thuiszorg:
Zorg vanuit het hart
Of het nu gaat om dag-, nacht-, of 24-uurs
zorg, gezinszorg of ouderenzorg., geïndiceerde zorg of niet-geïndiceerde zorg.

Samen zoeken we naar zorg op maat!

collega-zzp'ers gezocht!

**HELPENDEN, VERZORGENDEN-IG,
VERPLEEGKUNDIGEN**

Aantal uren in overleg

Voor informatie of interesse kunt u bellen: 06-40998519.

SUPERSALE
Last Minute - Vakantie in Sauerland
Midweek t/m 14-10-2017
App. 2 pers. € 200,-
App. 4 pers. € 250,-
App. 6 pers. € 325,-
App. 8 pers. € 375,-

2-persoons hotelkamers € 250,-
incl. ontbijt
Vakantie in eigen sfeer!
www.landhausforra.com
Tel: 00.49.1606419463

begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

"Ik dank God!"

De situatie van de Irakese Nadia is schrijnend. Haar man en dochter liggen allebei ziek op bed, niet meer dan een dun matrasje en een deken. Er is geen geld voor een arts. Toch breekt er een lach door op het gerimpelde gezicht van Nadia. "Ik dank God voor alles wat we hebben. We hebben geen geld voor de huur, maar ik dank God. Mijn man is ziek, maar ik dank God." Bijzondere Noden steunt lokale kerken, zodat zij in hun omgeving voedsel, kleding en andere levensmiddelen kunnen uitdelen. Uw steun aan vluchtelingen, zowel door financiële hulp als gebed, blijft in deze situatie hard nodig.

Helpt u mee?
IBAN NL52 INGB 0000 307447
o.v.v. Noodhulp Irak

bijzondere noden
handen van de kerk

Deputaatschap tot Hulpverlening
in Bijzondere Noden van
de Gereformeerde Gemeenten

Help mee en steun VLUCHTELINGEN in Irak!

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningsklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

VOGG... AL 65 JAAR MUZIEK VOOR KERK EN HUIS

Voor kerkenraden

EXAMENCOMMISSIE

Voor advies bij de selectie en benoeming van organisten

ORGELBOUWADVIESCOMMISSIE

Bij aanschaf, bouw of onderhoud van het orgel

MODELINSTRUCTIE

Voor de aanstelling van organisten

Voor organisten en andere muzikliefhebbers

KERK & MUZIEK. Ons tweemaandelijks blad

BUNDELS met Psalmwerkingen

CURSUS Kerkelijk Orgelspel

Allerlei ACTIVITEITEN

Meer informatie
of bladmuziek bestellen?
www.kerkenmuziek.nl of mail naar
info@kerkenmuziek.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

5

Komt u van ver? Rijden loont!

Moderne houtkachel
Elders 1799,-

Kraakprijs!
575,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN · BAD · VLOER · HAARD

Totaal 17500 m2 in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Wie kan en wil Stichting de Oase helpen?

Zoals u waarschijnlijk weet is Diaconaal gastenhuis de Oase een kleinschalig initiatief voor mensen die zijn vastgelopen en toe zijn aan een rustperiode van een aantal weken. Sinds de start in 2013 ontving de Oase ruim 250 gasten vanuit het hele land in Ouddorp. De Oase heeft een reformatorische identiteit en ziet zich als een verlengstuk van de thuisgemeente van de gast.

Vanwege de grote nood die er is wordt de Oase uitgebreid van 6 naar 12 gastenkamers inclusief de benodigde multifunctionele ruimtes en groepsruimte. Om dit te realiseren wordt het huidige (gehuurde) pand aangekocht en uitgebreid. Hiervoor is in totaal € 1,43 miljoen nodig. Gelukkig is een groot deel van dit bedrag al ontvangen als giften en leningen van kerken, particulieren en bedrijven. We missen nog een bedrag van circa € 300.000.

Wie kan en wil ons helpen zodat we zo snel mogelijk kunnen starten met de uitvoering van onze plannen. We zijn blij met elke lening (rente maximaal 2%) en/of gift. Voor informatie over het verstrekken van een eventuele lening kunt u contact opnemen met de penningmeester van Stichting de Oase, de heer A.J. Bax, e-mail: penningmeester@diaconaalgastenhuisdeoase.nl of telefoon: 06-13059295 of via de website www.diaconaalgastenhuisdeoase.nl. Wilt u een gift overmaken dan kan dit op rekeningnummer NL15INGB0007290852 van Stichting de Oase te Capelle aan den IJssel.

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Vakantiewoning **Haus Irmgard**
Geschikt voor groepen tot 30 pers.
Duitsland, Hunsrück.
0049 (0)1733912483
www.hausirmgard.nl

PROTESTANTS NEDERLAND

symposium

CHRISTENDOM EN ISLAM

Mogelijkheden, tegenstrijdigheden en de praktijk

Sprekers:

- **Dr. René de Reuver** scriba van de Protestantse Kerk in Nederland
Overeenkomsten en mogelijkheden
- **Ds. Gees W. Rentier** directeur van de Stichting Evangelie & Moslims
Tegenstrijdigheden en missionaire uitdaging
- **Rev. Dr. Jos M. Strengtholt** (Anglicaans priester)
De praktijk in het Midden-Oosten
- Leiding symposium: **Wim B. Kranendonk** oud-hoofdredacteur van het Reformatorisch Dagblad en momenteel uitgever bij Uitgeverij De Banier, Apeldoorn
- Afsluitend: **discussie**

9 SEPTEMBER 2017
14.00 - 16.30 UUR

Pauluskerk - Albertine Agnesstraat 2 - Dordrecht

Voor een zorgzame begeleiding

A. KOSTER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

HULP NA EEN ongeval

Bent u slachtoffer van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

LETSELSCHADE

In de knop gebroken

Reformatische vereniging voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden
www.indeknopgebroken.nl tel. 06 - 49 499 499

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van

**Johannus Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

Praktijk den Uijl
psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke
www.praktijkdenuijl.nl

Eben-Haëzer, Rehoboth en Hebron Zeeland

Cedrah zoekt voor de locaties Eben-Haëzer, Rehoboth en Hebron (Zeeland) een pastoraal werker
18 - 20 uur per week

Functieomschrijving

Als pastoraal werker verleent u pastorale zorg aan cliënten en contactpersonen van cliënten bij zingevingsvraagstukken rondom leven, ziekte en dood. Daarnaast bent u beschikbaar ten behoeve van cliënten met betrekking tot vragen van levensbeschouwelijke aard. Ook organiseert en verzorgt u pastorale bijeenkomsten zoals Bijbeluren, themabijeenkomsten en Bijbelkringen voor cliënten met een hoge zorgvraag.

Profiel

U heeft theoretische en praktische kennis op hbo-niveau Theologie, bij voorkeur verkregen via CGO. Daarnaast bent u bekend met de psycho-geriatrie problemen en heeft u redelijke kennis op het gebied van psychosociale, psychiatrische en somatische klachten bij ouderen. U bent in staat om pastoraat te verlenen aan de diverse doelgroepen binnen onze locaties. U bent belijdend lid van één van de reformatorische kerken, heeft bij voorkeur ervaring als ambtsdrager en bent flexibel inzetbaar.

Informatie & sollicitatie

Meer informatie kunt u opvragen bij dhr. T.A. Stoop (bestuurder) via 010 207 58 58. Uw sollicitatie kan gestuurd worden naar t.a.stoop@cedrah.nl. U kunt ook direct solliciteren via de sollicitatiepagina op onze website. De sluitingsdatum van deze vacature is D.V. 21 september 2017.

Cedrah biedt in Zeeland en Zuid-Holland wonen, zorg en diensten vanuit een reformatorische levensovertuiging. www.cedrah.nl.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Meliëste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Waardenburg
0418 - 65 20 39

Werkendam
0183 - 70 10 17

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE

Tel: 010-4517471

CO2 metingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte

aktie@kliksafe.nl

TE HUUR: Wegens huwelijk van de huidige bewoonster, is v.a. november mijn **bovenwoning te huur**. Inhoud: woonkamer, slaapkamer, keuken, douche met toilet en wastafel, en terras. Eigen opgang via binnentrap. Voor werkende jonge vrouw, in **Barneveld of omgeving**.

Inlichtingen: tel.0342-417321 of 06-40713572.

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Wordt er in uw kerk aan nieuw meubilair gedacht? Zijn er bouw- of verbouwplannen?

HOEKMAN levert door het hele land!

HOEKMAN
Kantoor & Project

Noordzandstraat 34 - 4401 CG Yerseke - T: 0113 57 29 07

E: info@piethoekman.nl - www.piethoekman.nl

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

MASSALE MANNENZANG

Elimkerk (GG) Amersfoort
D.V. Zaterdag 2 sept. /19.00 u.
mmv Piet Baarsen zingt met
Urker vrienden (kwartet)
Organist: Pieter Heykoop
Leiding: Ds. W. Visscher
Toegang vrij ! Collecte: SGP

**DE VGS
BRENGT
SCHOLEN
TOT BLOEI!**

Financieel management, personeelsmanagement en belangenbehartiging. Als kenniscentrum wil de VGS scholen van dienst zijn.

Kijk op www.vgs.nl hoe wij dit vormgeven.

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,30 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober) voor het buitenland*: € 150,00 per jaar *afwijkend tarief voor: Canada: \$165, USA: \$140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
T 1 905 651 2320
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Meebidden met Gods kinderen

Al jaren lang is het mijn gewoonte om met de gebeden in de Formulieren mee te bidden als ze gelezen worden. Maar als ik de bewoordingen in deze gebeden tot mij door laat dringen, dan vraag ik me af of ik zulke gebeden wel mee kan en mag bidden...

Formuliergebeden

Regelmatig komen de formuliergebeden terug in onze erediensten. Vooral de gebeden voor en na de bediening van de heilige sacramenten, de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal, zijn bekend. Daarnaast horen we regelmatig het formuliergebed bij de (her)bevestiging van ambtsdragers. Verder zal ook het gebed voor en met een geknield echtpaar op de huwelijksdag wel bekend zijn. Veel minder bekend zijn de gebeden uit het formulier van de ban of afsnijding of uit het formulier van de wederopneming van een afgesnedene. En ik vrees dat de veertien (!) gebeden achterin onze Bijbel of psalmboek - 'die in de vergaderingen der gelovigen, in de huizen der christenen, en elders gebruikt worden'- door sommigen nog *nooit* gelezen zijn. Mag ik al onze jonge en oude(re) lezers opwekken om deze gebeden eens te lezen? Het zijn kernachtige, overwegend korte (!) gebeden. Er ligt zoveel onderwijs in de ootmoedige en tere aanspraak van ieder gebed. Eerlijk en oprecht wordt het ellendige zondaarsbestaan beleden. Het werk van een Drie-enig God in de ziel wordt afgesmeekt, met name in de gebeden voor en na de preek. De gebeden zijn ook zo pastoraal. Onze vaders benoemen allerlei zorgen voor het leven van elke dag. Zo lezen we in het gebed na de eerste preek op zondag: 'Wij bidden ook voor allen die Gij kastijdt met armoede, gevangenis, krankheid des lichaams, of aanvechting naar den geest (...). Troost ook alle weduwen en wezen, gelijk Gij hun

Vader zijt. Wil alle bevruchte vrouwen en die in barensood zijn, een goede verlossing geven, en de kranke kraamvrouwen oprichten. Wil in al degenen die krankzinnig zijn, vermeerderen de goede gaven des verstands, opdat zij die aanwenden tot grootmaking Uws Naams en stichting huns naasten. Eindelijk, o Heere, wil ons en de onzen, mitsgaders alles wat ons aangaat, in Uw bescherming en bewaring nemen; voornamelijk die uitgereisd zijn te water en te land, in zorgelijke wegen, tot bevordering van Uw Kerk of de welvaart des lands, of ook om hun eigen eerlijke zaken (...)'.

Worsteling

De vraagsteller heeft terecht opgemerkt dat de formuliergebeden rond de sacramenten in het wezen van het verbond staan. Anders gezegd: in deze formulieren spreekt al eeuwen de levende bruidskerk, vanuit een waar geloof. Ook alle andere hierboven genoemde formuliergebeden gaan uit van het gewerkte wonder van wedergeboorte en geloof. Daarom klinkt bijvoorbeeld vrijwel altijd de 'Vadernaam' in de aanspraak. Dat is de reden dat het dankgebed na de Heilige Doop spreekt: 'Almachtige, barmhartige God en Vader, wij danken en loven U dat Gij ons en onzen kinderen, door het bloed van Uw lieve Zoon Jezus Christus, al onze zonden vergeven, en ons door Uw Heilige Geest tot lidmaten van Uw eniggeboren Zoon, en alzo tot Uw kinderen aangenomen hebt, en ons dit met de Heilige Doop bezegelt en bekrachtigt (...). Natuurlijk wisten onze vaders wel dat niet elk *belijdend* lid een *levend* lid van de gemeente is en dat er altijd kaf onder het koren zal zijn. De oplossing is dan niet om onze kinderen het sacrament van de Heilige Doop te onthouden of om thuis te blijven bij de bediening van het Heilig Avondmaal. Ook niet om de gebeden maar niet mee te bidden of psalmen zoals 'God heb ik lief' niet mee te zingen. Nee, de Heere gebruikte het om de vraagsteller en elke onbekeerde medereiziger in de klem te brengen. Met de schreeuw (uit het eerste formuliergebed achterin onze Bijbel of ons psalmboek): 'Was ons in de zuivere fontein Zijns bloeds, opdat wij rein en sneeuwwit worden. Dek onze naaktheid met Zijn onschuld en gerechtigheid, om de eer Uws Naams. Reinig ons verstand van alle blindheid, en onze harten van alle moedwil en hardnekkigheid (...)'.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.